

**SHIVAJI UNIVERSITY, KOLHAPUR**  
**B.A. (Part –II) (Semester – III) (NEP) Examination**  
**Subject – Geography**  
**IKS – Water Management in Ancient Period**

.....

**QUESTION BANK**

प्र. १) रिकाम्या जागी योग्य पर्याय निवडा.

१) पाण्याचे रासायनिक स्वरूप ----- आहे ?

अ)  $H_2O$                       ब)  $NaCl$                       क)  $NO_3$                       ड)  $CO_2$

२) जोहाड ही पारंपरिक पाणी साठवण व जलसिंचन पद्धत ----- राज्यात आढळते ?

अ) बिहार                      ब) राजस्थान                      क) महाराष्ट्र                      ड) तमिळनाडू

३) दक्षिण भारतात ----- ही पारंपरिक पाणी साठवण व जलसिंचन पद्धत प्रसिद्ध आहे?

अ) जोहाड                      ब) फड                      क) आहार - पाईन                      ड) एरी

४) बिहारमधील आहार - पाईन जलसिंचन पद्धतीचा मुख्य हेतु काय होता?

अ) न्याय पाणीवाटप                      ब) डोंगराळ शेती                      क) मत्स्यपालन                      ड) यापैकी नाही

५) फड ही पारंपरिक पाणी साठवण व जलसिंचन पद्धत ----- राज्यात आढळते ?

अ) राजस्थान                      ब) बिहार                      क) तमिळनाडू                      ड) महाराष्ट्र

प्र. २ रा. टिपा लिहा

१) प्राचीन भारतातील पारंपरिक जलसिंचन पद्धती

२) प्राचीन भारतातील पाण्याचे स्रोत

३) फड पद्धत पारंपरिक पाणी साठवण व जलसिंचन पद्धत

- ४) आहार – पाईन पद्धत पारंपरिक पाणी साठवण व जलसिंचन पद्धत
- ५) पाणी व्यवस्थापनाचा अर्थ
- ६) बावली पद्धत पारंपरिक पाणी साठवण व जलसिंचन पद्धत
- ७) पाण्याच्या स्रोतांचे प्रकार
- ८) एरी प्रणाली पारंपरिक पाणी साठवण व जलसिंचन पद्धत
- ९) मानवी जीवनासाठी पाण्याचे महत्त्व
- १०) जोहाड पद्धत पारंपरिक पाणी साठवण व जलसिंचन पद्धत

**प्र. ३ रा. दिर्घोत्तरी प्रश्न**

- १) शाश्वत जल व्यवस्थापनासाठी पारंपारिक पद्धतीचे महत्त्व सविस्तर स्पष्ट करा ?
- २) पारंपरिक जलसिंचन पद्धतीचे सांस्कृतिक पर्यावरणीय दृष्टिकोनातून महत्त्व स्पष्ट करा ?
- ३) प्राचीन काळातील जल व्यवस्थापन आणि महत्त्व सविस्तर स्पष्ट करा ?
- ४) पाण्याचे महत्त्व सविस्तर स्पष्ट करा ?
- ५) भारतातील पारंपरिक पाणी साठवण व जलसिंचन पद्धत
- ६) प्राचीन भारतातील जल व्यवस्थापन सविस्तर स्पष्ट करा ?